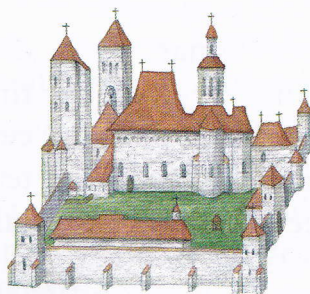

Sfinții putneni

Iacob Putneanul, Mitropolitul Moldovei,
și Cuvioșii Sila, Paisie și Natan

Colecția *Viețile sfinților povestite copiilor* se tipărește
cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Pimen,
Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților

EDITURA MITROPOLIT IACOV PUTNEANUL
MĂNĂSTIREA PUTNA, 2018

Când părintele se apropie de grupul de copii, îl auzi pe Grigore zicând:

– Adică era în clasa a V-a când a mers la Mănăstirea Putna?

– Da, cum este acum Alin.

– Alin, să meargă la mănăstire? pufni Ecaterina. Asta doar dacă joacă fotbal în fiecare zi și acolo, ceea ce nu prea am auzit...

– Cum să meargă la mănăstire un copil? Mănăstirea e pentru oameni serioși.

Copiii erau atât de prinși de discuție, încât nu îl observară pe părintele Ioan, așa că întrebarea lui îi surprinse pe toți:

– Vă mirați că Sfântul Iacob Putneanul s-a făcut călugăr când era cam de vârsta voastră?

– Da! Nu era prea mic? A fost bine așa?

– Mai întâi, trebuie să știți că un copil care în 1731 avea 12 ani era ceva mai copt

la minte decât colegii voștri de 12 ani. Apoi, la mănăstire el a putut să învețe mai mult decât ar fi putut învăța acasă. Dar altceva este cel mai important.

Noi știm că Sfântul Iacob a pășit pe un drum bun atunci când a mers la mănăstire, pentru că astfel a ajuns în Împărăția cerurilor. Dar în vremea aceea, cine putea ști dacă ceea ce făcea el era după voia lui Dumnezeu?

După câteva momente, Grigore șopti încetișor, mai mult întrebând:

– Duhovnicul lui?

– Da. Când el a cerut să fie primit la mănăstire, acesta a simțit că are în față un copil andru cu minte de om mare, care este chemat de Dumnezeu la viața monahală.

– Și cine a fost duhovnicul lui?

– Haideti să ne așezăm și vă voi povesti pe îndelete viața Sfântului Iacob.

O viață închinată lui Hristos

Sfântul Iacob s-a născut la 20 ianuarie 1719, într-o familie credincioasă și cuminte din nordul Moldovei. El a avut doi frați și două surori. Primii care i-au vorbit despre Dumnezeu și despre cât de frumoasă este viața în Hristos au fost părinții lui.

Tatăl și mama Sfântului Iacob au fost oameni simpli, dar curați la suflet. Pe copii i-au crescut având multă grijă de sufletele lor, ca să rămâne curate și frumoase ca la botez. Ei i-au învățat pe copii să se roage lui Dumnezeu, Maicii Domnului și sfinților, să fie demni de numele de creștin, să fie ascultători, să îi respecte pe oameni, să îi iubească și să îi ajute cu smerenie.

Din această bună creștere a rodit în sufletele copiilor dorința să îi slujească lui Dumnezeu. Un frate a devenit călugăr, Ioil, iar o soră călugăriță, Pelaghia. A doua soră se numea Maria și s-a căsătorit; mai târziu, soțul ei s-a călugărit la Mănăstirea

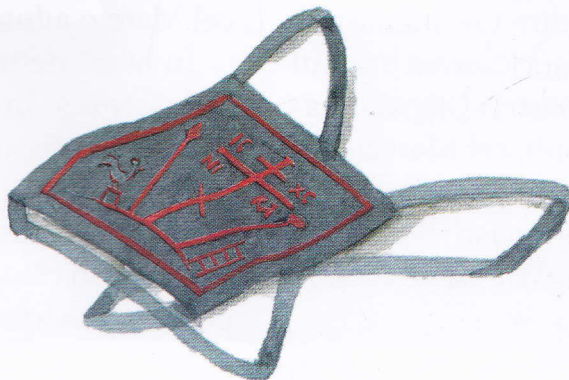
Doljești, primind numele de Misail. Al doilea frate se numea Iosif.

După ce copiii s-au dus fiecare pe drumul lui, părinții au mers și ei la mănăstire. La călugărie au primit numele Adrian și Mariana.

Dorind să își închine viața lui Hristos, la 12 ani, Sfântul Iacob a venit la Putna, marea mănăstire ctitorită în 1466 de către Sfântul Voievod Ștefan cel Mare. Aici a găsit o școală duhovnicească cu mulți părinți și ucenici sârguincioși să învețe tainele sporirii sufletești.

Ca o familie mare care stă într-o casă cu multe camere, călugării de la Putna din acea vreme au trăit în vatra mănăstirii și în alte locuri de viețuire: schiturile Sihăstria Putnei și Sihăstria Ursoaia și Mănăstirea veche.

În cele două schituri viețuiau călugării sihaștri, foarte nevoitori. Aici se retrăgeau, cu binecuvântare, părinții mănăstirii care se desăvârșiseră în ascultare

și erau doritori de mai multă liniște, pentru a se putea ruga cât mai mult în inima lor cu rugăciunea lui Iisus: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”. Văzând înălțimea vieții sihaștrilor, au început să vină aici și călugări din alte mănăstiri. La Sihăstria Putnei biserica avea hramul Buna Vestire, iar la Sihăstria Ursoaia hramul era Sfântul Antonie cel Mare.

Din evlavie pentru viața de sihăstrie, unii părinți ai mănăstirii alegeau ca slujba lor de călugărie să se facă la Sihăstria Putnei.

„Mănăstirea veche” era așezământul din jurul bisericii de lemn a mănăstirii, aflată la 500 de metri de biserica de zid. Această biserică de lemn fusese construită de Dragoș vodă, primul voievod al Moldovei, la Volovăț, iar Sfântul Ștefan cel Mare o adusese aici.

În afară de monahii care viețuiau la mănăstire și în aceste trei așezăminte, mai erau alții care trăiau ca pustnici, câte unul singur, în chilii aflate în pădurile din jurul mănăstirii.

Între toți călugării din acea vreme, împodobiți cu virtuți preafrumoase, strălucea

un părinte pe nume Antonie. Acesta era din Cernăuți, viețuise la Putna și apoi, ca sihastru, la Sihăstria Horecea de lângă Cernăuți. A fost ales episcop la Rădăuți și apoi Mitropolit al Moldovei (1730–1740). Mitropolitul Antonie avea mulți fii duhovnicești. El a fost părintele duhovnicesc al Sfântului Iacob și el l-a tuns în viața monahală la vârsta de 14 ani. Slujba s-a făcut în biserica Sihăstriei Putnei.

Mitropolitul Antonie a fost ucenicul unui părinte de la Putna numit Calistru, care a fost și el episcop la Rădăuți. Părintele Calistru, la rândul lui, fusese ucenicul unui alt mare părinte de la Putna, Mitropolitul Sava al Moldovei.

Așadar, Sfântul Iacob Putneanul a avut părinte duhovnicesc pe Mitropolitul Antonie, bunic duhovnicesc pe Episcopul Calistru, iar străbunic duhovnicesc pe Mitropolitul Sava.

Sfântul Iacob a iubit de mic smerenia. Acasă a fost foarte ascultător de părinți, iar la mănăstire a fost ascultător de Mitropolitul Antonie și de călugării de acolo. Prin smerenie și ascultare, a crescut în cele duhovnicești și toți se bucurau de viața lui aleasă. Așa că, la numai 17 ani, Mitropolitul Antonie l-a hirotonit preot.

După ce a primit darul preoției, Sfântul Iacob a continuat nevoințele duhovnicești cu mai multă râvnă. El s-a adâncit în smerita cugetare, în cunoașterea de sine și în cunoașterea lui Dumnezeu. A citit multe dintre scrierile Sfinților Părinți, care se aflau în biblioteca mănăstirii. Cărțile sfinților erau o hrană sfântă pentru sufletul său însetat de harul dumnezeiesc. Voia să meargă și el pe calea grea, dar minunată, pe care au mers oamenii care L-au slujit pe Dumnezeu.

Pe lângă citirea cărților sfinte, sufletul său s-a hrănit cu rugăciunea. Cu gândul la sihaștrii care se roagă neîncetat, el s-a străduit să își înalțe mereu cugetul la Hristos Domnul. De tânăr mergea foarte mult la slujbe și era cât se poate de atent. A învățat toată rânduiala slujbelor, iar dulceața lor era mângâiere sufletului său.

După câțiva ani de slujire ca preot, Sfântul Iacob a devenit duhovnic iscusit. Era ca un pom încărcat cu multe roade, la care mulți veneau pentru a se hrăni sufletește, pentru a-și alina durerile, pentru a afla voia lui Dumnezeu și pentru a căpăta putere să o îplinească. Apoi, în 1744, la vârsta de 25 de ani, a fost ales stareț al Putnei.

Însă darurile sale străluceau mult dincolo de porțile mănăstirii. Oamenii aveau nevoie de întărirea credinței și de binele pe care el le aducea. De aceea, a fost chemat de Părintele ceresc spre o altă ascultare, foarte grea, cea de cărmuitor al Bisericii. În 1745, a fost ales Episcop de Rădăuți.

Ca episcop, a început să lucreze spre sporirea duhovnicească a credincioșilor cu multă frică de Dumnezeu și cu multă smerenie.

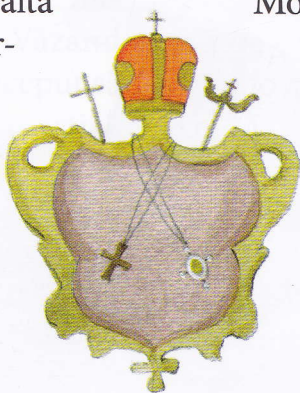
La Rădăuți, a înființat o școală pentru copii chiar în sediul episcopiei. El însuși îi supraveghea pe dascăli să își îplinească bine datoria, arătându-le că Dumnezeu îi ajută, dar și că vor da răspuns în fața Lui pentru cum au grijă de copii. Iar copiilor le făcea mici daruri și îi încuraja să învețe, spunându-le

că vor aduce bucurie părinților, iar mintea li se va lumina.

El și ceilalți episcopi l-au convins pe Constantin Cehan Racoviță, domnul de atunci al Moldovei, să desființeze „vecinیا”, adică fiecare om să fie liber.

După cinci ani, în 1750, pentru vrednicia și râvna sa în cele sfinte, Dumnezeu l-a înălțat în scaunul de Mitropolit al Moldovei. A urmat în locul său la

Rădăuți un alt călugăr din familia duhovnicească de la Putna, Dositei Herescu.

Mare cărturar și educator

Ca mitropolit la Iași, Sfântul Iacob s-a ostenit și mai mult pentru a face bine oamenilor.

El Îl iubea foarte mult pe Domnul Iisus Hristos și voia ca toți oamenii să Îl cunoască și să Îl iubească. De aceea, a lucrat neobosit ca oamenii să afle cele despre Dumnezeu și despre sfințenie din cărți. Pentru aceasta, a tipărit cărțile necesare la slujbele bisericești și cărți scrise de sfinți.

Cu aproape 70 de ani înainte, Sfântul Mitropolit Dosoftei al Moldovei traduse și tipărise unele dintre cărțile de slujbă. Dar era nevoie să fie tipărite din nou și să fie traduse și altele, pentru ca oamenii să audă în limba română cuvintele slujbelor și să le înțeleagă.

Sfântul Iacob a găsit traducători pricepuți la limba greacă, precum Evloghie Dascălul, și la limba slavonă, precum Arhimandritul Vartolomei Mazereanu de la Putna. A adus meșteri tipografi din